

W niniejszej informacji prezentowane są szacunki wartości minimum socjalnego w pod koniec IV kwartału 2004 r. (za miesiąc grudzień). Przeliczeń na podstawie modelu koszyka minimum dokonano w Zakładzie Polityki Społecznej IPiSS. Prezentowane wyniki obliczeń otrzymano na podstawie notowań wybranych cen dóbr i usług konsumpcyjnych, udostępnionych przez Główny Urząd Statystyczny. W przypadku braku informacji o cenach niektórych towarów w badanym miesiącu (np. brak notowań cen odzieży wiosenno-letniej w grudniu), szacunki oparto na podstawie informacji z poprzednich miesięcy oraz odpowiednich indeksów cen.

W grudniu ub. roku wartość koszyka minimum socjalnego dla najbardziej typowego modelu rodziny w Polsce – małżeństwa z dwojgiem dzieci na utrzymaniu – oszacowano na poziomie **2 439,60 zł** (czyli 609,90 zł na osobę). Dla najliczniejszej rodziny ujętej w badaniach (małżeństwo z trójką dzieci) wartość minimum socjalnego wyniosła nominalnie więcej (3 003,40 zł), ale w przeliczeniu na jedną osobę, wartość ta wynosiła najmniej (600,70 zł). Najwyższa wartość omawianego wskaźnika w ujęciu *per capita* dotyczyła osób samotnych. W przypadku osób w wieku produkcyjnym koszyk minimum kształtował się na poziomie **826,70 zł**, zaś dla samotnego emeryta – **763,50 zł**. (por. szerzej Tabela 1).

Tabela 1. Wysokość minimum socjalnego w grudniu 2004 r., w zł.

Wyszczególnienie	Gospodarstwa pracownicze						Gospodarstwa emeryckie	
	1-osobowe	2-osobowe	3-osobowe	3-osobowe	4-osobowe	5-osobowe	1-osobowe	2-osobowe
	M+K/2	M+K	M+K+DM	M+K+DS	M+K+DM+DS	M+K+DM+2xDS	M+K/2	M+K
Na osobę w gospodarstwie domowym								
Minimum socjalne	826,7	675,6	631,5	652,9	609,9	600,7	763,5	613,0
W gospodarstwie domowym łącznie								
Minimum socjalne	826,7	1 351,1	1 894,5	1 958,8	2 439,6	3 003,4	763,5	1 225,9
Żywność	188,0	375,9	517,4	583,7	725,2	932,9	164,5	329,0
Mieszkanie	324,0	453,5	604,0	604,0	740,1	897,8	324,0	453,5
Odzież i obuwie	49,9	99,7	135,4	151,1	186,8	238,2	40,8	81,5
Transport i łączność	82,2	163,8	188,3	204,5	228,9	269,6	53,0	105,4

Źródło: Obliczenia Instytutu Pracy i Spraw Socjalnych w Warszawie na podstawie danych Departamentu Statystyki Społecznej GUS.

Objaśnienia do tabeli. Symbole użyte w tablicy oznaczają odpowiednio:

M – mężczyzna w wieku 25–60 lat,

K – kobieta w wieku 25–60 lat,

M+K/2 – wydatki na poziomie średniej arytmetycznej dla gospodarstwa mężczyzny i kobiety,

DM – dziecko młodsze w wieku 4–6 lat,

DS – dziecko starsze w wieku 13–15 lat.

W przypadku gospodarstw emeryckich symbole M i K oznaczają odpowiednio mężczyznę i kobietę w wieku powyżej 60 lat.

W odniesieniu do poprzednio prowadzonego badania (wrzesień 2004 r.), całkowita wartość koszyka minimum socjalnego nieznacznie spadła. Obniżenie się wartości koszyka stanowi okresowy ewenement – w 2004 r. nastąpiło po raz pierwszy dopiero w IV kwartale, a ostatni spadek nastąpił we wrześniu 2003 r. Spadek ogólnej wartości koszyka minimum był nominalnie niewielki (zaledwie o jedną dziesiątą część punktu procentowego). Tendencji tej towarzyszył jednak odwrotny, lekko wzrostowy trend ogólnego indeksu cen notowanego przez GUS. Poziom inflacji w Polsce, mierzony wskaźnikiem dynamiki cen konsumpcyjnych, w badanym okresie wyniósł 1 punkt procentowy. W efekcie wartość realna koszyka minimum socjalnego spadła nieco więcej niż wynikałoby z różnicy nominalnej.

Na spadek ogólnej wartości koszyka w największym stopniu wpłynęła niższa od ubiegłego okresu wycena potrzeb żywnościowych. Wartość tej grupy potrzeb uległa obniżeniu o ponad 1,4 punktu procentowego. Tymczasem ogólny wskaźnik cen w zakresie żywności wzrósł o 2,5 punktu, co wskazuje na dużą różnicę między reprezentantami koszyka a ogólnym wskaźnikiem GUS dla tych towarów. Podobne tendencje, choć na dużo mniejszą skalę dotyczą potrzeb w zakresie odzieży i obuwia, wydatków na leki oraz na higienę osobistą – we wszystkich tych grupach potrzeb wartość koszyka nieznacznie spadała, mimo dodatnich wskaźników CPI. Odwrotną sytuację obserwujemy w dziedzinie potrzeb kulturalnych, gdzie wartość koszyka nominalnie rośnie, podczas gdy jednocześnie mamy do czynienia ze spadkiem wskaźnika CPI dla tej grupy.

Uaktualniona wartość koszyka minimum socjalnego przyniosła nowy, niezbyt zmieniony obraz jego struktury (Tabela 2).

Tablica 3. Struktura minimum socjalnego w wybranych typach gospodarstw w grudniu 2004 r., w %.

Wyszczególnienie	Gospodarstwa pracownicze						Gospodarstwa emeryckie	
	1-osobowe	2-osobowe	3-osobowe	3-osobowe	4-osobowe	5-osobowe	1-osobowe	2-osobowe
	M+K/2	M+K	M+K+DM	M+K+DS	M+K+DM+DS	M+K+DM+2xDS	M+K/2	M+K
Żywność	22,7	27,8	27,3	29,8	29,7	31,1	21,5	26,8
Mieszkanie	39,2	33,6	31,9	30,8	30,3	29,9	42,4	37,0
Odzież i obuwie	6,0	7,4	7,1	7,7	7,7	7,9	5,3	6,7
Leki i higiena	4,1	5,0	4,5	4,8	4,6	4,5	4,9	6,0
Transport	9,9	12,1	9,9	10,4	9,4	9,0	6,9	8,6
Pozostałe wydatki	18,1	14,1	19,3	16,5	18,3	17,6	19	14,9
Razem	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Objaśnienia i źródło jak w tabeli 1.

Informację opracował: Piotr Kurowski.